

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Wprowadzenie do studiów niemcoznawczych: Historia społeczna pogranicza polsko-niemieckiego XIX-XXI w.**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-WdSN-03sm
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): fakultatywny – ścieżka międzyprzedmiotowa
4. Kierunek studiów: historia
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I stopień
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): I-III
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW): **30 h ĆW**
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącej zajęcia:
prof. UAM dr hab. Bożena Górczyńska-Przybyłowicz – bjjkkp@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
 - rozwijanie umiejętności samodzielnej analizy i oceny stosunków polsko-niemieckich w XIX- XXI wieku;
 - zaznajomienie z głównymi nurtami badawczymi w historiografii nad problematyką polsko- niemieckich terenów przygranicznych.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): brak
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	zna wybrane obszary tematyczne związane ze stosunkami polsko- niemieckimi w XIX-XX wieku;	K_W01; K_W02; K_W04; K_W05
EU_02	korzysta z polskiej i zachodniej literatury przedmiotu i problematyki pogranicza;	K_W06
EU_03	wskazuje niezbędną dla jego badań literaturę przedmiotu;	K_W10
EU_04	wyszukuje, weryfikuje i analizuje różnorodny materiał źródłowy;	K_W08; K_U01; K_U05; K_U06; K_U16
EU_05	stosuje odpowiedni aparat krytyczny;	K_U07
EU_06	opracowuje, zapisuje, oraz tworzy bibliografię i aneksy z materiałów źródłowych;	K_U01
EU_07	wyszukuje, systematyzuje oraz prezentuje informacje dotyczące omawianej problematyki;	K_U02
EU_08	kształtuje własne zainteresowania badawcze oraz popularyzatorskie;	K_U04; K_U06; K_U18; K_K01;
EU_09	wykorzystuje w badaniach materiał z dziedzin nauk pomocniczych historii.	K_K04

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Zajęcia organizacyjne: merytoryczna tematyka zajęć, warunki zaliczenia.	EU_01 – 05
Czym jest pogranicze? Postrzeganie pogranicza w przeszłości i obecnie.	EU_01 – 06; EU_09
Czynniki kształtujące pogranicze w polsko - niemieckie w XX w.	EU_01 – 09
Powstanie Wielkopolskie, Plebiscyt i Powstania Śląskie, Plebiscyt na Warmii i Mazurach. Nowe tereny pogranicza.	EU_01 – 09
Pogranicze polsko-niemieckie w okresie międzywojennym. Najważniejsze czynniki mające wpływ na wzajemne relacje. Struktura narodowościowa nowego pogranicza.	EU_01 – 09
Polityka i ekonomia jako czynniki decydujące o stosunkach polsko-niemieckich pogranicza w okresie międzywojnia.	EU_01 – 09
Pogranicze polsko -niemieckie w przededniu drugiej wojny światowej.	EU_01 – 09
„Pogranicze” w czasie okupacji niemieckiej 1939-1945. Ziemie wcielone i Generalne Gubernatorstwo.	EU_01 – 09
Pogranicze polsko - niemieckie po drugiej wojnie światowej. Najważniejsze czynniki kształtujące jego obraz.	EU_01 – 09
Polityka a życie zwykłych ludzi. Jak zmieniało się pogranicze w latach powojennych (granice, skład narodowościowy, wyznanie, kultura)?	EU_01 – 08
Polityka a życie zwykłych ludzi. Jak zmieniało się pogranicze w latach powojennych (granice, skład narodowościowy, wyznanie, kultura)?	EU_01 – 09
Normalizacja stosunków pogranicza polsko-niemieckiego w latach po drugiej wojnie światowej.	EU_01 – 09
Pogranicze polsko-niemieckie w ramach Unii Europejskiej.	EU_01 – 08

5. Zalecana literatura:

- Bach, D., *Regionalizm, integracja i transnarodowa regionalizacja w Afryce*, [w:] *Regionalizacja w stosunkach międzynarodowych. Aspekty polityczno-gospodarcze*, red. K. Jędrzejczyk-Kuliniak, L. Kwieciński, B. Michalski, E. Stadtmüller, Toruń 2008;
- Ciok S., Dołzblasz S., Leśniak M., Raczyk A., *Polska – Niemcy. Współpraca i konkurencja na pograniczu*, [w:] *Studia Geograficzne 81, Acta Universitatis Wratislaviensis No. 3064*, Wrocław, 2008;
- Fras J., *Istnieją tylko pogranicza, nie granice*, [w:] *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, nr 1, 2013, s. 69-70;
- Galasiński, D., Meinhof, U.H., *Looking across the river. German-Polish border communities and the construction of the Other*, [w:] *Journal of Language and Politics*, nr 1, 2002;
- Gliński J.B., *Mój Zgorzelec*, 1985 (maszynopis w prywatnym archiwum);
- Jajeśniak-Quast, D., Stokłosa, K., *Geteilte Städte an Oder und Neiße: Frankfurt (Oder) – Słubice, Guben – Gubin und Görlitz – Zgorzelec 1945-1995*, Berlin 2001;
- Kochanowski J., *Socjologiczny zwiad po otwarciu granic PRL-NRD*, [w:] *Polski Przegląd Dyplomatyczny*, nr 2, 2002;
- Kosman M., *Pogranicze w warsztacie politologa*, [w:] *Pogranicze. Polish Borderlands Studies*, nr 1, 2013, s. 73;

Koszyk-Białobrzaska R., Kisiel R., *Euroregionalna współpraca i integracja na przykładzie euroregionu Bałtyk*, Olsztyn 2008;
 Kurcz Z., *O transgraniczu i transgraniczności*, [w:] *Polskie transgranicza*, red. Kurcz Z., Sakson A., Wrocław, 2009;
 Kurcz Z., Sakson A., *Polskie transgranicza*, Warszawa 2010;
 Kwilecki A., *Z badań nad przemianami społeczno-politycznymi na pograniczu Polski i NRD*, [w:] *Przegląd Zachodni*, nr 4, 1972;
 Lipski J. J., *Dwie ojczyzny – dwa patriotyzmy (uwagi o megalomanii narodowej i ksenofobii Polaków)*, Warszawa 1982;
 Lisiecki S., *Die offene Grenze – Wandlungen im Bewusstsein der Grenzbewohner*, [w:] *Die offene Grenze. Forschungsbericht polnisch-deutsche Grenzregion (1991-1993)*, red. Lisiecki S., Potsdam 1996;
 Nowicka E., *Pogranicza a polityka zagraniczna – komentarz*, [w:] *Polskie pogranicza a polityka zagraniczna u progu XXI wieku*, red. Stemplowski R., Żelazo A., Warszawa 2002;
 Opilowska E., *Kontinuitäten und Brüche deutsch-polnischer Erinnerungskulturen. Görlitz/Zgorzelec 1945-2006*, Dresden 2009;
 Sadowski A., *The borderland of civilizations as a research category in the sociology of borderland*, [w:] *Limes*, nr 2, 2009, s. 82-92;
 Scholz F., *Görlitzer Tagebuch. Chronik einer Vertreibung 1945/1946*, Frankfurt (Main) – Berlin 1993;
 Szczegółka H., *Pogranicze polsko-niemieckie w okresie transformacji (1989-1997)*, Zielona Góra 1999;
 Szramek E., *Śląsk jako problem socjologiczny. Próba analizy*, [w:] *Roczniki Towarzystwa Przyjaciół Nauk na Śląsku*, nr 4, 1934;
 Śliwa P., *Regionalizacja Polski w kontekście integracji z Unią Europejską*, [w:] *Przegląd Zachodni*, nr 2, 2001;
 Tischner J., *Boski młyn*, Kraków 1992.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	X
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	X
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śnieżowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu								
	EU_01	EU_02	EU_03	EU_04	EU_05	EU_06	EU_07	EU_08	EU_09
Egzamin pisemny									
Egzamin ustny									
Egzamin z „otwartą książką”									
Kolokwium pisemne									
Kolokwium ustne	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Test									
Projekt									
Esej									
Raport									
Prezentacja multimedialna	x	x	x	x	x	x			
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)									
Portfolio									
Inne (jakie?) -									

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS:

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	10
	Czytanie wskazanej literatury	10
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	10
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	30
	Inne (jakie?) – w formie ustnej	
	...	
SUMA GODZIN		90
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanego modułu lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne;
dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne
dobry (db; 4,0): dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne;

dostateczny plus (+dst; 3,5): zadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami;

dostateczny (dst; 3,0): zadawalająca wiedza, umiejętności kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami;

niedostateczny (ndst; 2,0): niezadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne.